

Quick scan Flora en Fauna &
Quick scan Vleermuisonderzoek

**12 Stadswoningen, 4 appartementen en 2
praktijkruimtes
Douwes Dekkerstraat, Utrecht**

Buro-ROS

Willibrordlaan 43a^e

5096 BE Hulsel

T +31(0)6- 47054432

E info@buro-ros.nl

I www.buro-ros.nl

Versie mei 2010

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
	1.1 Aanleiding	1
	1.2 Werkwijze	2
2	RESULTATEN	3
	2.1 Natuurbescherming	3
	2.1.1 Flora en faunawet	3
	2.2 Het terrein en aanwezige soorten	4
	2.2.1 Het Terrein	4
	2.2.2 Voorkomende beschermde soorten	5
3	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	6
	3.1 Aanwezigheid van beschermde soorten	6
	3.1.1 Strenger beschermde soorten	6
	3.1.2 Licht beschermde soorten	6
	3.2 Effecten op beschermde soorten en wettelijke verplichtingen	6
	3.2.1 Strenger beschermde soorten	6
	3.2.2 Licht beschermde soorten	7
	3.3 Aanbevelingen	7
4	QUICKSCAN VLEERMUIZEN M.P. LINDOSTRAAT UTRECHT	8
	4.1 Inleiding	8
	4.2 Locatie	8
	4.3 Werkwijze	9
	4.4 Bevindingen	9
	4.5 Conclusie	10

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

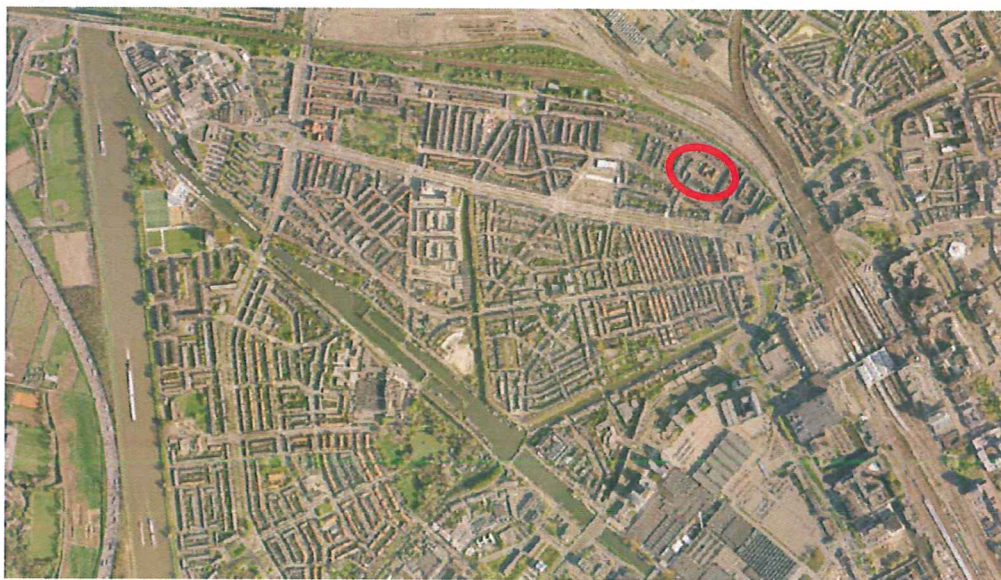
De gemeente Utrecht heeft het voornemen medewerking te verlenen aan een initiatief tot realisatie van 12 stadswoningen, 4 appartementen, 2 praktijkruimtes en een gebouwde fietsenstalling aan de Douwes Dekkerstraat, Vosmaerstraat en Van Lennepstraat te Utrecht.

Het bouwplan is gelegen in de wijk Nieuw Engeland nabij de Vleutenseweg en de Daalsetunnel. Momenteel maakt het plangebied onderdeel uit van de voormalige school op deze locatie. De school wordt gedeeltelijk gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw. Het resterende deel van de school aan de M.P. Lindostraat maakt geen onderdeel uit van de onderhavige ontwikkeling. Afbeelding 1 toont de ligging van het plangebied binnen Utrecht.

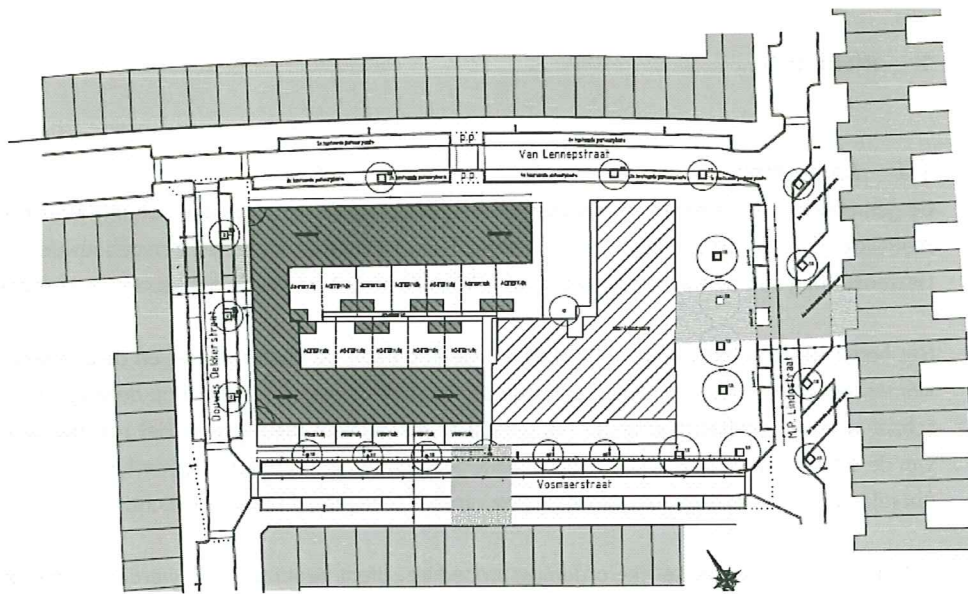
In het kader van de ruimtelijke ordeningsprocedure, dient beoordeeld te worden of beschermde planten of dieren schade kunnen ondervinden van de geplande ingrepen.

Deze effecten zijn in 2007 reeds beoordeeld door de Stichting Ecologisch Advies (algemeen) en Mieuw van Diedenhoven; Bureau voor ecologie en informatie (vleermuizen).

De onderhavige quick scan betreft een herhaling van het onderzoek van Stichting Ecologisch Advies (StEA) (rapportnr. L07.11, juli 2007), en is uitsluitend geactualiseerd met betrekking tot de aanleiding.

Afbeelding 1: ligging plangebied binnen Utrecht

Afbeelding 2: bouwplan

1.2 Werkwijze

De relevante natuurbeschermingswetgeving is geraadpleegd om te bepalen welke soorten beschermd zijn en in welke mate. Deze informatie is met name verkregen van de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (www.minlnv.nl) De vleermuisdeskundige heeft overdag het gebouw geïnspecteerd op mogelijke uitvlieg mogelijkheden voor vleermuizen. Op de avonden van 11 en 28 juni 2007 is met een batdetector naar vleermuizen geluisterd. Op 16 juli heeft StEA de locatie bekeken om de aanwezigheid van andere soorten te onderzoeken en te beoordelen.

2 RESULTATEN

2.1 Natuurbescherming

2.1.1 Flora en faunawet

De Flora en faunawet verbiedt bepaalde versturende handelingen ten aanzien van beschermde soorten. Dit zijn naast een selectie van planten, vissen en insecten, vrijwel alle vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen. Het is verboden deze planten en dieren opzettelijk te verstoren, te vangen, te verwonden of doden. Ook zijn hun vaste verblijfplaatsen beschermd.

Een aantal beschermde soorten komt echter algemeen voor en worden daarom vaak verstoord. Het aanvragen en beoordelen van ontheffingen daarvoor zou bij initiatiefnemers en overheid een werklast betekenen, die niet in verhouding is met het natuurbelang. Daarom zijn er gevallen voor vrijstelling in de wet opgenomen. In de situaties waarop deze van toepassing is, is het niet nodig een ontheffing aan te vragen. Na een lange voorbereiding zijn deze wijzigingen van diverse Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) op 22-02-2005 in de Staatscourant gepubliceerd. Kern van de wijziging is het onderscheiden van drie beschermingsregimes:

1. *Beschermde soorten.*

Voor algemene en onbedreigde soorten geldt een vrijstelling van diverse verbodsbepalingen in geval van bepaalde maatschappelijke activiteiten, waaronder bouw van woningen/bedrijven. Wel dient zorgvuldig met alle planten en dieren te worden omgegaan (artikel 2 van de Flora- en faunawet).

2. *Overige soorten.*

Voor minder algemene soorten geldt deze vrijstelling alleen wanneer gewerkt wordt volgens een gedragscode met betrekking tot de uitvoering van werkzaamheden en gebruik, die door de minister is goedgekeurd.

3. *Streng beschermde soorten.*

Zeldzame en bedreigde soorten die vermeld staan in de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de lijst die door het ministerie van LNV is opgesteld. Voor deze soorten gelden een vrijstellingen van de Flora- en faunawet wanneer in geval van bestendig beheer volgens een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Bij ruimtelijke ingrepen zijn handelingen waarbij ten aanzien van deze soorten de verbodsbepalingen van de wet overtreden worden, wel ontheffingsplichtig.

Bij de AMvB zijn de soorten per regime in 3 tabellen opgesomd. Inmiddels is het gebruikelijk te spreken over bijvoorbeeld “de soorten van tabel 1” in plaats van “de beschermde soorten”.

In de Algemene Maatregelen van Bestuur zijn voor een aantal activiteiten van maatschappelijk belang vrijstellingen van de Flora- en faunawet geformuleerd. Allerlei ruimtelijke ingrepen als aanleg van infrastructuur en woningbouw vallen hieronder, maar ook handelingen die vallen onder de term ‘bestendig beheer’. Bij deze ingrepen is voor de onbedreigde soorten uit tabel 1 van de AMvB de vrijstelling van toepassing. Er hoeft dan geen ontheffing van de Flora en

faunawet te worden aangevraagd. De verbouw van het schoolgebouw aan de MP Lindostraat, is een ruimtelijke ontwikkeling waarvoor de vrijstelling van toepassing is voor de licht beschermde soorten.

Voor de 'overige soorten' (tabel 2 AMvB) is de vrijstelling van toepassing indien er volgens een officiële gedragscode wordt gewerkt.

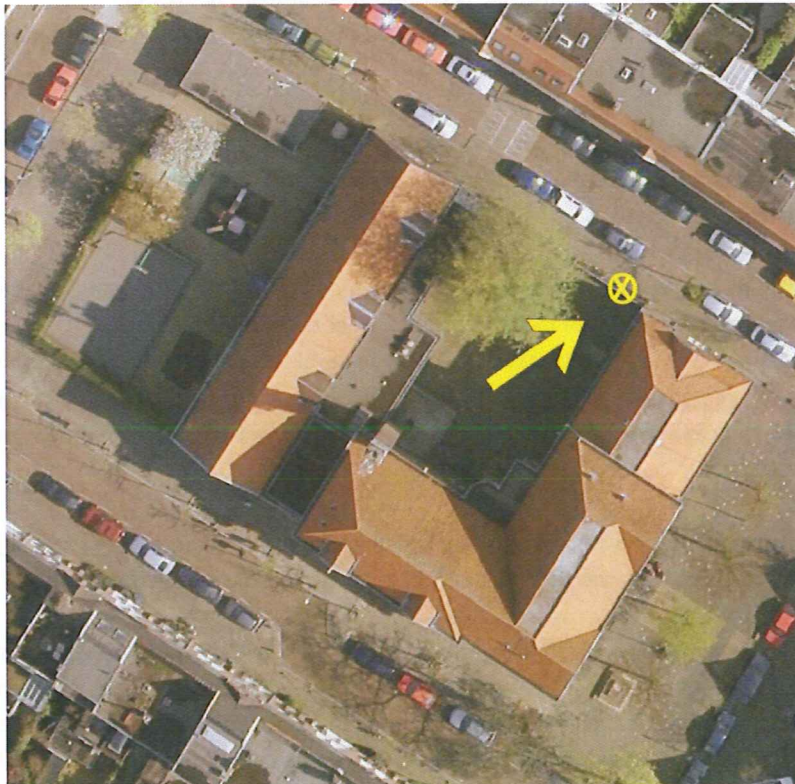
Voor verstoring van de streng beschermde soorten (tabel 3 AMvB) in geval van ruimtelijke ontwikkeling, dient wel een ontheffing te worden aangevraagd. Daarvoor geldt de 'zware toets' waarbij naast het voortbestaan van de soort ook het ontbreken van een alternatief, een duidelijk maatschappelijk belang en een zorgvuldige handelswijze worden beoordeeld.

Ontheffingsaanvragen worden beoordeeld door de Dienst Regelingen van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

2.2 Het terrein en aanwezige soorten

2.2.1 Het Terrein

Het schoolgebouw is drie etages hoog met een puntdak. Aan de M.P. Lindostraat ligt een brede stoep met 4 tamelijk jonge lindes. Aan de noordzijde van de school is een binnenplein waar een grote schietwilg staat. Aan de Dekkerstraat is een school of kinderdagverblijf met een speelplein met enkele bomen. Het speelplein is grotendeels omzoomd door een ligusterhaag met ruig gras eronder. In afbeelding 3 is een plattegrond van het gebied weergegeven.

Afbeelding 3: Het plangebied met de vindplaats van Ruig klokje.

2.2.2 Voorkomende beschermde soorten

Vleermuizen

Uit de inspectie van de gebouwen bleek dat de oude school waarschijnlijk goede verblijfsmogelijkheden biedt voor vleermuizen. Het gaat dan om enerzijds geschikte ruimten zoals bijvoorbeeld spouwmuren, gevelbetimmering en holle plafonds, en anderzijds de mogelijkheid om deze ruimtes via spleten en kieren te kunnen bereiken. Met name enkele losse dakpannen vormen geschikte toegangen. De andere gebouwen leken minder niet geschikt voor vleermuizen. Bij het onderzoek met de batdetector (juli 2007) werden aan oost- en noordzijde van de school, ongeveer vijf gewone dwergvleermuizen gesignaleerd, zowel foeragerend als langsvliegend. Waarschijnlijk waren de dieren uit de school afkomstig, maar dit kon niet met zekerheid worden vastgesteld. De Laatvlieger is een algemeen voorkomende en gebouwbewonende soort. Hoewel deze niet is waargenomen kan niet worden uitgesloten dat deze vleermuis ook in het gebouw verblijft. Wanneer de zolderruimten niet worden gebruikt, is niet uit te sluiten dat de Gewone grootoorvleermuis hier verblijft. Alle vleermuizen zijn streng beschermd (Tabel 3 AMvB). Het aanvullende verslag van het vleermuisonderzoek is integraal opgenomen in de onderhavige rapportage (zie hoofdstuk 4).

Grondgebonden zoogdieren

Door de minimale hoeveelheid groen zijn hier vrijwel geen kruipende beschermde zoogdieren te verwachten. Eventueel zouden Bosmuizen in de verruigde ligusterhaag kunnen zitten. De Bosmuis is licht beschermd (Tabel 1 AMvB).

Vogels

De ligusterhaag biedt op zich voldoende dekking om als nestplaats te dienen voor de Merel. Voor andere soorten is in het gebied te weinig groen. In de bomen zouden duiven kunnen nestelen. Vogels vallen onder het regime van tabel 2: de 'overige soorten'.

Amfibieën

Omdat er geen water in het gebied en omgeving aanwezig is, zijn amfibieën niet te verwachten.

Planten

Langs de stoep ten noorden van het binnenplein, tegenover Van Lennepstraat nr 11 en 13, groeit Ruig klokje (*Campanula trachelium*.) Op de getrapte verhoging bij de zuidpunt van het schoolgebouw (hoek M.P. Lindostraat-Vosmaerstraat) groeit waarschijnlijk het Akkerklokje (*Campanula rapunculoides*). Omdat deze iele plant niet bloeit en ook de bladeren niet duidelijk typisch zijn, is deze niet met zekerheid te determineren. Het Ruig klokje is 'middelzwaar' beschermd onder de Flora en faunawet en staat op Tabel 2 van de AMvB. Het Akkerklokje is licht beschermd (Tabel 1 v/d AMvB).

3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

3.1 Aanwezigheid van beschermde soorten

3.1.1 Strenger beschermde soorten

Het oude schoolgebouw fungeert mogelijk als verblijfplaats voor de Gewone dwergvleermuis. In de andere gebouwen verblijven waarschijnlijk geen vleermuizen. Langs de stoep van de Van Lennepstraat staat Ruig klokje. In de ligusterhaag en de bomen nestelen mogelijk vogels.

3.1.2 Licht beschermde soorten

Aan de M.P. Lindostraat groeit waarschijnlijk Akkerklokje. Deze is buiten het plangebied gelegen. Mogelijk leven er bosmuizen onder de ligusterhaag.

3.2 Effecten op beschermde soorten en wettelijke verplichtingen

3.2.1 Strenger beschermde soorten

Bij de voorgenomen ontwikkeling kan in het kader van sloop van gebouwen sprake zijn van een verstoring van een vaste verblijfplaats van vleermuizen. Dat betekent dat voor de ingrepen een ontheffing van de flora en faunawet vereist is. De werkelijke functie en waarde van dit gebouw kan door nader veldonderzoek duidelijk worden. Met deze informatie kan een toegesneden ontheffing worden aangevraagd. Zonder nader onderzoek moet de waarde ruim ingeschat worden.

We nemen dan aan dat het gebouw niet alleen een zomerverblijfplaats is, maar ook een kraamverblijf, paarverblijf en winterverblijf voor de Gewone dwergvleermuis. Het gebouw kan deze functies namelijk vervullen. Bij de beoordeling van de ontheffingsaanvraag wordt dan van deze belangrijke functies uitgegaan wat tot meer eisen aan de uitvoering leidt. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op de perioden waarin werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd, de wijze waarop en op de gebruiksmogelijkheden van de nieuwbouw voor vleermuizen. Voor de voortgang van het project is de lijn zonder nader onderzoek het gunstigst en dat geldt eigenlijk ook voor de vleermuizen omdat in dat geval meer vleermuisvriendelijke maatregelen worden genomen.

Wanneer ingrepen aan bomen en struiken in het broedseizoen worden uitgevoerd, zou dat een verstoring betekenen van broedende vogels. Hiervoor wordt alleen in hoge uitzonderingen ontheffing verleend. Buiten het broedseizoen is de verstoring van vogels veel kleiner. Het is inmiddels gebruikelijk dat ingrepen aan beplanting buiten het broedseizoen (15 maart - 15 juli) worden uitgevoerd. In dat geval is geen ontheffing vereist. Buiten het broedseizoen zijn nestplaatsen, uitgezonderd die van spechten en uilen, niet beschermd.

Het Ruig klokje zal de werkzaamheden waarschijnlijk niet overleven. Omdat dit een enkele plant is mogelijk geen ontheffing vereist. Hierover dient nader contact met het ministerie van LNV plaats te vinden.

3.2.2 Licht beschermde soorten

Het Akkerklokje zal verdwijnen, maar dit is in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de Flora en faunawet. Gezien de armetierige staat van de plant gaat hiermee ook geen waardevolle groeiplaats verloren.

3.3 Aanbevelingen

Het wordt aanbevolen om in de nieuwbouw verblijfmogelijkheden voor vleermuizen te creëren. Voor advies hierover kan contact worden opgenomen met de vleermuisonderzoeker (zie bijlage) of de VZZ (www.vzz.nl).

Het wordt aanbevolen om het Ruig klokje te verplaatsen naar een geschikte plek in de omgeving. StEA kan hierin adviseren.

4 QUICKSCAN VLEERMUIZEN M.P. LINDOSTRAAT UTRECHT

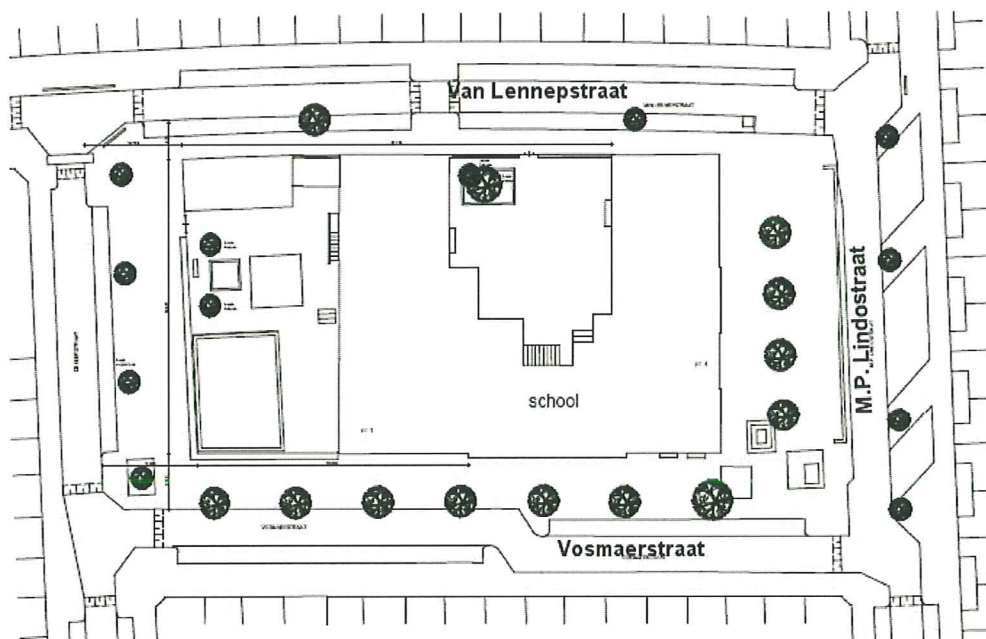
4.1 Inleiding

Door onderzoeksbureau voor ecologie en informatie Mieuw van Diedenhoven is in juli 2007 in opdracht van Stichting Ecologisch Advies (StEA) een quickscan vleermuizen uitgevoerd bij de school aan de M.P. Lindostraat te Utrecht. Het schoolgebouw wordt herontwikkelt en deels gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw.

Een quickscan geeft een globaal beeld van de mogelijkheid dat vleermuizen de locatie gebruik kunnen maken. Het geeft dus geen inzicht of er ook daadwerkelijk vleermuizen aanwezig zijn of welk van belang de locatie is voor vleermuizen. Dit verslag is daarom bedoeld als indicatie voor de noodzaak voor eventueel vervolg onderzoek. Met een vervolg onderzoek wordt inzicht verkregen in het daadwerkelijk gebruik en belang van de locatie voor vleermuizen. De quickscan is dus niet bedoeld als onderbouwing voor het aanvragen van ontheffing van de Flora- en faunawet.

4.2 Locatie

Het schoolgebouw ligt tussen vier straten in: de Van Lennepstraat aan de noordkant, de M.P. Lindostraat aan de oostkant en de Vosmaerstraat en de Douwes Dekkerstraat respectievelijk aan de zuid- en westkant. Het gebouw ligt in km-hok 135-456. De locatie is weergegeven in Afbeelding 4.

Afbeelding 4: inrichting huidig plangebied.

4.3 Werkwijze

Schoolgebouw

Het schoolgebouw is bij daglicht van buitenaf bekeken of het mogelijk geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. Dit betekent dat er goed is gekeken naar openingen, spleten en kieren waar mogelijk ruimtes achter zitten die als vleermuisverblijfplaats kunnen dienen. Met een verrekijker (10x vergrotend) zijn interessante plekken nauwkeuriger bekeken.

Vleermuizen

Met de batedetector (type Petterson D200) is vanaf een half uur voor zonsondergang gezocht naar uitvliegende vleermuizen. Dit veldwerk is op twee avonden uitgevoerd: 11 juni en 28 juni 2007. Het veldwerk is uitgevoerd door Mieuw van Diedenhoven.

4.4 Bevindingen

Schoolgebouw

Het betreft een bakstenen gebouw met een pannendak en houten kozijnen. Het dak ziet er slecht onderhouden uit. Op enkele plekken ontbreken enkele dakpannen. Verder zijn er nauwelijks spleten of kieren waargenomen die als in- of uitvliegopening kunnen dienen. Vooral het dak biedt mogelijkheden als vleermuisverblijfplaats.

Vleermuizen

Met de batedetector zijn vlak na zonsondergang ongeveer 5 individuen gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) waargenomen. Het is niet duidelijk geworden waar deze dieren vandaan kwamen. Ze vlogen vlak bij het schoolgebouw aan de kant van de van Lennepstraat. Mogelijk kwamen ze daar uit het dak. De dieren foerageerden op en langs het pleintje aan de noordzijde van de school en aan de oostzijde aan de voorkant van de school bij de bomen. Aan de west- en zuidzijde zijn geen vleermuizen waargenomen. De waarnemingen van foeragerende (stippen) en passerende (pijlen) gewone dwergvleermuizen zijn weergegeven in afbeelding 5.

Afbeelding 5:
Vleermuis waarnemingen en vliegroutes

4.5 Conclusie

De school aan de M.P. Lindostraat is mogelijk een verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Om vast te stellen of vleermuizen daadwerkelijk van het gebouw gebruik maken en welk belang/functie het gebouw heeft voor vleermuizen zal in nader onderzoek vastgesteld moeten worden.

BRONNEN

- Anonymus, 2001
Flora- en Faunawet. Den Haag
- Anonymus, 2004
Besluit van 10 september 2004, houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en Faunawet en enkele andere wijzigingen. Staatsblad 2004, 501. Den Haag
- Dienst Landelijk Gebied, 2006
Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.
- Herman Limpens, 2006
Cursus Vleermuizen en Planologie. Zoogdiervereniging VZZ / Eco Consult & Project Management
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2002
Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen en dergelijke; Over de Flora- en faunawet in Nederland. Den Haag
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2005
Buiten aan het werk? Houd rekening met beschermde dieren en planten! Brochure.

